

ός». Το επιστημονικό του έργο περιλαμβάνει εννε- νήντα περίπου ερευνητικές εργασίες και συγγράμ- ματα στα ελληνικά, τα αγγλικά, τα γαλλικά, τα ιτα- λικά και τα ισπανικά, που αναφέρονται σε θέματα τεχνολογίας υλικών, διαγνωστικής των τάσεων υπολογισμού οπλισμένου σκυροδέματος, εδαφο- μηχανικής, τεχνικής της εκπαίδευσης και φιλοσο- φίας. Διατέλεσε πρόεδρος της Διεθνούς Ένωσης Εργαστηρίων και Υλικών, RILEM (1977 - 1978) και τιμήθηκε με Χρυσό Σταυρό Γεωργίου Α'.

τασισμός (tachisme). Γαλλικός όρος ζωγραφικής τεχνικής, που οφείλεται στη λέξη les taches, που σημαίνει «κηλίδες». Η τεχνοτροπία αυτή είναι πιο συγκρατημένη από την ανάλογη και πιο εξεζητη- μένη, γνωστή ως action painting. Επιτυγχάνει- ται με ταχεία και δυνατή διασπορά χρώματος πά- να στην επιφάνεια, δίχως τη χρήση πινέλου και εκ- δηλώνει μια ένταση των αισθημάτων του καλλιτέ- χνη και το δυναμισμό των ζωγραφικών ενεργειών του. Κύριος εκπρόσωπος του τ. είναι ο Αμερικανός ζωγράφος Τζάκσον Πόλοκ (1912 - 1956).

Δ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Τασίπια. Αρχαία πόλη της Α. αφρικανικής ηπείρου, στην Αιθιοπία, και στην αριστερή όχθη του Νείλου (Πτολ. Γεωγρ. Δ', 7,5). Μερικοί νεώτεροι ερευνη- τές της ταυτίζουν με τη σύγχρονη Semmeh, όπου σώζονται ερείπια αρχαίας πόλης.

Τάσκα. Αρχαία πόλη της Μεγάλης Αρμενίας (Πτολ. Γεωγρ. Ε', 12, 10). Μερικοί την ταυτίζουν προς την Ατάχας του Προκοπίου, μεταξύ Δάρας και Αμιδής.

τας - κερπάπ (λ. τουρκ.). Φαγητό από μικρά κομ- μάρτια κρέατος κοκκινιστού, με ψυλοκομμένα κρεμ- μούδιακια.

Τασκένδη. Πόλη της Σοβιετικής Ένωσης, πρωτεύ- οσα της ΣΣΔ του Ουζμπεκιστάν. Βρίσκεται στο ΒΑ. τμήμα της Δημοκρατίας, έχει έκταση 250 τ.χλμ. και πληθυσμό 1.800.000 κατ. (1980). Στην πόλη ζουν Ουζμπεκοί, Ρώσοι, Τάταροι κ.ά. Αποτελεί σπουδαίο βιομηχανικό κέντρο στην περιοχή της Σοβιετικής Μέσης Ασίας. Έχει βιομηχανικές επιχειρήσεις που παράγουν υφαντουργικά μηχανήματα, βαμβάκο- συλλεκτικές μηχανές, εκσκαφείς, γεραμούς κ.ά. Διαθέτει, επίσης, ελαφρά βιομηχανία και βιομηχα- νία τροφίμων. Έχει Ακαδημία Επιστημών, πολλά ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα, Πανεπιστήμια και δεκάδες ινστιτούτα ερευνών. Είναι συγκοινωνια- κός σιδηροδρομικός κόμβος.

(Ιστορ.). Η Τ. είναι μια από τις πιο παλιές πό- λεις της ΕΣΣΔ. Στο έδαφος της βρέθηκαν ίχνη πα- λαιοιθιλικής ζωής. Οι Κινέζοι την αναφέρουν με το όνομα Γιοννί (2. - 1. αι. π.Χ.), οι δε Ιρανοί την ονο- μάζουν Μπινκέτ. Ονομάστηκε Τ. από τις λέξεις τας - κεντ που στα τουρανικά σημαίνουν πέτρινη, πόλη (11. - 12. μ.Χ.). Προσαρτήθηκε στη Ρωσία το 1865. Στην περίοδο 1918 - 1924 υπήρξε πρωτεύου- σα της αυτόνομης ΣΣΔ του Τουρκεστάν. Το 1930 έγινε πρωτεύουσα του Ουζμπεκιστάν.

Στην Τασκένδη μεταφέρθηκαν, μετά την κατάρ- ρευση του αντάρτικου στον Ελληνικό Εμφύλιο Πό- λεμο (1946 - 1949), οι περισσότεροι από τους μα- χητές του «Δημοκρατικού Στρατού». Από παλιότε- ρα (εποχής του Στάλιν) είχαν μεταφερθεί εκεί Έλληνες του Καυκάσου. Το 1955 έγιναν τα λεγό- μενα γεγονότα της Τ., δηλαδή μια εσωτερική σύρ- ραξη μεταξύ των Ελλήνων προσφύγων (ανάμεσα σε οπαδούς και αντιπάλους του Ζαχαριάδη).

Τασκέτζι (Tuskegee). Πόλη των ΗΠΑ, έδρα της κο- μπιέτας Μέικον της Αλαμπάμα. Ιδρύθηκε το 1833 και το όνομά της προέρχεται από το Τασκίτζι, ένα κοινοτικό ινδιάνικο χωριό. Είναι βιομηχανικό κέντρο και έχει πληθυσμό 11.028 κατ. (1970).

Τασκίν Τσιφλίκ. Τουρκική ονομασία του παλιού συνοικισμού Ασκή, της Α. Θράκης, της υποδιοίκη- σης Μαλγάρων, του ν. Ραιδεστού, που δεν υπάρ- χει πια. Είχε πληθυσμό 9 κατ. (1920).

Τας - κιοπρού (= Λιβίνη γέφυρα). Τουρκική ονο- μασία του χωριού Τάσος (βλ.λ.), της Α. Θράκης, του ν. Σαράντα Εκκλησιών.

Τάσκοι. Αρχαίοι λαός της Περσίας. Κατοικούσε δεξιά του ποταμού Σιτάκου, στην περιφέρεια των Πασαργάδων.

Τασκόνοι. Αρχαίοι λαός της Нарβωνικής Γαλ- λίας. Κατοικούσαν γύρω από τον ποταμό Τάρνι και στην περιοχή της σύγχρονης πόλης Montauban.

Τασκοργκάν. Μικρή πόλη του Αφγανιστάν με πληθυσμό περίπου 15.000 κατ. Ευρισκόμενη σε μι- κρή απόσταση από τα αφγανσοβιετικά σύνορα κείται σε ίση περίπου απόσταση από το Μαζάρ - ε Σερίφ (63 χλμ.) και το Σαμανγκάν (68 χλμ.), σε υψό- μετρο 456 μ.

Το Τ. θεμελιώθηκε μετά την κατάκτηση του αφ- γανικού Τουρκεστάν από τον Αχμέντ Σαχ Ντουρ- ράνι (γύρω στο 1751). Τοποθετείται όμως κοντά στη σημαντική αρχαία πόλη Χούλμ, η οποία ήταν φη- μισμένη πόλη Σαχρ - ι Μπανού της Βακτριανής. Αναφέρεται για πρώτη φορά από τον Κινέζο περι- ηγητή Χιουέν - Τσανγκ υπό το όνομα Χο - λου - μα και τότε ήταν πρωτεύουσα ενός βασιλείου, του οποίου ο ηγεμόνας ήταν τουρκικής καταγωγής. Ήταν τότε ένα θρησκευτικό κέντρο του βουδισμού και οι πολλοί βουδιστές μοναχοί του αναγκάστη- καν να διασκορπισθούν μετά τη μουσουλμανική κα- τάκτηση. Η Χούλμ κατά τα ισλαμικά χρόνια εξαρ- τήθηκε στενά από το Μπλάχ και στη συνέχεια κα- ταστράφηκε διαδοχικά από τον Τζένγκις Χαν και τον Τιμούρ Λενγκ. Το 18. αι. ο καταγόμενος από το Καντάχαρ Αχμέντ Σαχ Ντουρράνι αναγκάστη- κε να εγκαταλείψει τη Χούλμ, επειδή ως χώρος ήταν ιδιαίτερα εκτεθειμένος στις επιδρομές των Ουζμπεκών, αλλά αυτοί κατέλαβαν τη νέα πόλη, μετά το θάνατο του θεμελιωτή της. Το Τ. ενσωμα- τώθηκε στο Αφγανιστάν από τον Ντούτ Μοχάμεντ το 1850. Γύρω στο 1930 πολλοί πληθυσμοί κατέ- φυγαν εδώ, για να αποφύγουν την ιδιαίτερα συ- χνευμένη και επικίνδυνη κατάσταση, η οποία επι- κρατούσε στην Καμπούλ. Σε αυτούς τους πληθυ- σμούς οφείλεται η ανάπτυξη του εμπορίου και της βιοτεχνίας στην περιοχή αυτή μέχρι σήμερα.

Το Μπαλά Χισράφ είναι στο κέντρο του Τ. ένα κά- στορο περιμέτρου περίπου 1 χλμ., το οποίο είχε ανε- γείρει ο Αχμέντ Σαχ Ντουρράνι στα μέσα του 18. αι. από ψημένους πλίνθους με διακόσμηση από σο- βά, πάνω σε μια βάση από χοντρές πέτρες. Αξιο- πρόσεκτο είναι το ανάκτορο του Εμίρη Αμιντουρ- ραχμάν (τέλος 19. αι.). Το παζάρι του Τ. είναι από τα πιο φημισμένα. Τα εργαστήρια και τα μαγαζιά είναι συγκεντρωμένα σε κλειστές κυκλικές αγορές (τιμ), των οποίων οι θόλοι από ψημένους πλίνθους εί- ναι ιδιαίτερα εντυπωσιακοί. Παραδοσιακή βιοτε- χνία κλιμιών, χαλιών και θαμνάσια μικροτεχνία (τουρκμενικά κοσμήματα με μικρούς πολύτιμους λί- θους φιλοτεχνημένους πάνω σε ασήμι) βρίσκονται σήμερα σε ιδιαίτερα χαμηλές τιμές.

Βιβλιογραφία: R. Dollot 'L'Afghanistan. Histoire, description, moeurs et coutumes', έκδ. Payot, Paris, 1935. J. Auboyer 'L'Afghanistan et son art', έκδ. du Cercle d'Art, Paris, 1968. Iran - Afghanistan, στη σειρά Les guides bleus, έκδ. Hachette, Paris, 1974.

Κ. ΜΕΓΑΛΟΜΜΑΤΗΣ

Τασλήκ. Παλιά ονομασία του χωριού Πετρωτά (βλ.λ.), της κοινότητας Κρωβύλης, του ν. Ροδόπης.

Τασλή - Μουσελήμ. Τουρκική ονομασία του πα- λιού χωριού Πετροχώρι (βλ.λ.) της Α. Θράκης.

Τασλή - Σιγμπάν. Παλιό χωριό της Α. Θράκης, της υποδιοίκησης Δρογγυλίου, του ν. Αδριανούπο- λης, που δεν υπάρχει πια. Το 1920 είχε πληθυσμό 236 κατ. Η ελληνική ονομασία του ήταν Στρατόλι- θος.

Τασλή - Τζεντίντ. Παλιό χωριό της Α. Θράκης, της υποδιοίκησης Αρκαδιούπολης, του ν. Σαράντα Εκκλησιών, που δεν υπάρχει πια. Το 1920 είχε πη- ληθυσμό 143 κατ. Η ελληνική ονομασία του ήταν Άνω Μύλοι.

Τάσλιν Φρανκ (Tashlin) (γεν. το 1913). Γερμανός σεναριογράφος. Ασχολήθηκε στην αρχή με τα κι- νωμένα σχέδια κι έγραψε σενάρια για τον Ουόλτ Ντίσνεϋ και το Λέο Σλέσινγκερ. Στη συνέχεια έγρα- ψε σενάρια για ταινίες με τον Μπομπ Χοπ, τον Τζέριμ Λούις και τον Ντιν Μάρτιν. Μερικές από τις ταινίες του: «Η πρώτη φορά» (1952), «Παντρέψου με ξανά» (1953), «Η Σούζαν κοιμήθηκε εδώ» (1954), «Αρτίστες και μοντέλα» (1955), «Η ξανθιά κι εγώ»

(1957), «Εργενικό δωμάτιο» (1962), «Ο Ηρακλής Πουαρό ενάντια στο ABC» (1964) και πολλές άλλες.

Τασμάν Άβελ Γιανζούν (Tasman Abel Janszoon) (1603 - 1659). Ο μεγαλύτερος των Ολλανδών θα- λαοσπορών, που ανακάλυψε τη γη Βαν Ντίμεν (με- τέπειτα Τασμανία), τη Νέα Ζηλανδία και τη νησιά Τόνγκα και Φίτζι.

Σε ηλικία 30 ετών μπήκε στην υπηρεσία της Ολ- λανδικής Εταιρείας των Ανατολικών Ινδιών. Τα πρώτα του ταξίδια ήταν αφιερωμένα στην εξερεύ- νηση των θαλασσών που βρίσκονται Α της Ιαπω- νίας και στην άκαρπη αναζήτηση «χρυσών και αση- μένιων νησιών».

Ο στρατηγός της Εταιρείας, Βαν Ντίμεν, τον διόρισε αρχηγό της πιο φιλόδοξης ολλανδικής αποστολής που έγινε ποτέ: της εξερεύνησης του νότιου ημισφαιρίου. Ο Τ. έφυγε από τη Βαταβία (ση- μερινή Τζακάρτα), στις 14 Αυγούστου 1642, με δυο πλοία. Στο ταξίδι του αυτό ανακάλυψε την Τασμα- νία και τη Νέα Ζηλανδία, απ' όπου απέλευσε ξα- νά τον Ιανουάριο του 1643, κατευθυνόμενος προς τη Χιλή. Καθ' οδόν ανακάλυψε τα νησιά Τόνγκα και Φίτζι. Ο Τ. ήταν ο πρώτος που διαπίστωσε πως η Αυστραλία δεν ήταν ενωμένη με τη λεγόμενη Νό- τια Γη. Οι εξερευνησεις του στρέφθηκαν μ' επιτυ- χία, δεδομένου του που γεγονότος ότι μόνο δέκα άντρες πέθαναν στη διάρκεια τους. Το συμβούλιο, όμως, της Εταιρείας τον χαρακτήρισε αμελή, για- τί δεν κατόρθωσε να βρει το «πέραςμα προς τη Χι- λή».

Ακολούθησαν νέα ταξίδια μικρότερης όμως ση- μασίας. Στα 1647, ο Τ. ηγήθηκε εμπορικού στόλου προς την Ταϊλάνδη και το 1648 πολεμικό προς τις Φιλιππίνες. Το 1653 εγκατέλειψε την Ολλανδική Εταιρεία των Ανατολικών Ινδιών και πέθανε στη Βαταβία το 1659, έξι χρόνια αργότερα.

Τασμανία (Tasmania). Νησί και πολιτεία της Αυ- στραλίας. Βρίσκεται σε απόσταση 240 χλμ. από το ΝΑ. άκρο της ηπείρου. Η πολιτεία αποτελείται από το νησί Τ., τα νησιά Μπρούνν, Κίνγκ, Φλίντερς και πολλά άλλα μικρότερα. Το νησί της Τ. έχει έκτα- ση 68.332 τ.χλμ. και το σχήμα του θυμίζει καρδιά.

Γεωφυσική κατάσταση. Το νησί είναι ορεινό. Χαρακτηριστική για το τοπίο είναι η ύπαρξη πολ- λών οροπεδίων, από τα οποία το μεγαλύτερο εί- ναι το Κεντρικό Οροπέδιο. Δυο είναι τα μεγάλα πο- τάμια, ο Ντέργγουεντ και ο Εσκ, υπάρχουν όμως και πολλά μικρότερα. Τερματισμό είναι ο αριθμός των λιμένων της Τ., που είναι εξαιρετικά ριχτές (μόνο στο Κεντρικό Οροπέδιο έχουν μετρηθεί 4.000). Οι ακτές είναι απότομες και βραχώδεις με βαθείς κολπί- σκους.

Κλίμα. Είναι εύκρατο και θυμίζει εκείνο της Β. Καλιφόρνιας. Ο καιρός είναι υγρός (βρέχει σχεδόν όλο το χρόνο), με ζεστά καλοκαίρια και ήπιους χει- μώνες. Η θερμοκρασία το καλοκαίρι φτάνει τους 18° C, ενώ τον Ιούλιο πέφτει στους 8 - 9° C (φυσι- κά είναι χαμηλότερη στις ορεινές περιοχές).

Στις περιοχές όπου οι βροχοπτώσεις είναι συ- χνότερες υπάρχουν μεγάλα δάση, που κυρίως απο- τελούνται από ευκαλύπτους. Στα μικρότερα τμή- ματα του νησιού παρατηρούνται εκτάσεις σαββάνας. Δυστυχώς πολλά στρέμματα δάσους καίγονται κά- θε χρόνο. Στο τοπίο κυριαρχούν οι θάμνοι καθώς και η μυρσίνη.

Στο νησί υπάρχει ένα είδος μικρών καγκουρό, αλλά και άλλων ειδών μαρσιποφόρα, που είναι σαρ- κοβόρα. Ακόμα στην Τασμανία ζουν αγριόγατες, έχιδνες, κίτσες και μεγάλα ποικιλία παπιαλών.

Ιστορία. Οι ιθαγενείς της Τ. έχουν αφήσει ελά- χιστα ίχνη που να μαρτυρούν την εξέλιξη τους μέ- σα στο χρόνο. Μάλλον εγκαταστάθηκαν στο νησί ξεκινώντας από τις Νέες Εβρίδες. Ήταν νομάδες και ζούσαν κυρίως από το κυνήγι. Τα μόνα ευρή- ματα που είναι ενδεικτικά για την ιστορική πορεία των Τασμανών περιορίζονται σε γεωμετρικά σχέ-δια, χαραγμένα πάνω σε βράχους, ή απαντών σε απομεινάρια θρησκευτικών τελετών. Από ανθρω- πολογικής άποψης οι κάτοικοι παρουσιάζαν μεγά- λο ενδιαφέρον, δεδομένου ότι ήταν κοντοί, με με- γάλο κεφάλι και με τη μεγαλύτερη ρινική κοιλότητα που έχει καταγραφεί.

Το όνομά του το νησί (που ως το 1856 ήταν γνω- στό ως Γη Βαν Ντίμεν) το χρωστάει στον Ολλαν-δό εξερευνητή Άβελ Τασμάν, ο οποίος το ανακάλυψε